నేటి తేట తెలుగు.

[రావుసాహెబు గిడుగు రామమూర్తి పంతులుగారు బి. ఏ., ఎల్. టి.,]

"అనావశ్యకములయిన నిర్బంధములను దీసివేసి భాషను సుసాధ్యముచేయుట పరమప్రయోజనకరము......భాషాభివృద్ధిని బట్టియే జనుల నాగరికతయు నభివృద్ధి చెందుచుండును. కనుక "జనుల యభివృద్ధిని గోరు దేశాభిమానులందఱును ముందుగా "నాంధ్రభాషను మంచిస్థితికి దీసికొని వచ్చుటకై ప్రయత్నింపవలెను. "మనవారు దేశభాషలు మంచిస్థితిలో లేవాయని యడుగవచ్చును. "లేవనియే మేము దృఢముగా చెప్పగలము...... (పండితులు) "తమపాండిత్యమును కనబఱుప జూచుచున్నారేకాని జనులకు తెలివిని గలుగుఁటకై లేశమయినను బ్రయత్నింప కున్నారు."— కం॥ వీరేశలింగము పంతులుగారి బంగారపు పలుకులు.

మన తెలుగుదేశములో బ్రిటిషుగవర్న మెంటువారు సర్వజన సామాన్యముగా చదువు చెప్పించడానికి మొదలుపెట్టి రమారమీ అరవై సంవత్సరాలు అయినది. ఇంతకాలమూ పండితుల పాతతెలుగునే పుస్తకాలువ్రాసి ఫస్టుక్లాసు మొదలుకొని ఎమ్.ఏ. క్లాసుదాకా చదివిస్తున్నారు. పండితులే తెలుగు పాఠాలు చెప్పతున్నారు. పండితుల తెలుగు ఎంతమట్టుకు వృద్ధి పొందినది? ఈపాతతెలుగు ఎంతమంది మాటాడగలరు? తెలుగువారిలో, ఇంగ్లీషు పుస్తకముల వల్లనా, తెలుగు పుస్తకములవల్లనా, వ్యాపించినంతమట్టుకయినా, ఇప్పుడు విద్యవ్యాపించినది? ఈ అరవై సంవత్సరములలో, ఎంతమంది ఇంగ్లిషు, అన్యభాష అయినా, చదవడము, వ్రాయడము, మాటాడడము కూడా నేర్చుకొన్నారో చూడండి. పాతతెలుగు పండితులయినా మాట్లాడలేరే! పాతతెలుగు పండితులయినా పొరబాట్లులేకుండా వ్రాయలేరే!

తెలుగు కాంపొజిషన్ గురించి సెనిటులో మొన్న మొన్న చర్చ జరిగినప్పుడు ఏమన్నారు విద్యాధికార్లు? తెలుగు పరీక్షలో నెగ్గిన బి.ఏ.లు తెలుగున సలక్షణముగా ఒక కథ అయినా వ్రాయలేరట! మద్రాస్ గవర్నమెంట్ వారున్ను తమ జి. ఓ లో ఈసంగతే చాటించినారు. ఇండియా గవర్నమెంటువారున్ను, దేశభాషలలో విద్యవ్యాపించవలసినంతమట్టుకు వ్యాపించలేదు అనిన్నీ, ప్రజలకు లోకవ్యవహారములో తెలివితేటలు కలిగించేవిద్యలు దేశభాషలలో చెప్పలేదు అనిన్నీ, ఇంతకాలమూ విద్యావ్యాపకమునకై చేసిన ప్రయత్నము, పెట్టిన ఖర్చు, ఇంచుమించుగా వ్యర్థమైనది అనిన్నీ, ఇకమీదట వాడుకలో ఉన్న భాషలలోనే తెలివికలిగించే విద్యలు నేర్పడానికి ప్రయత్నము చేయవలసినది అనిన్నీ, వ్రాసి, రిజలూషన్ ప్రకటించి ఉన్నారు.

జనాభాలెక్కలలో వేసినట్టు, తెలుగున సంతకముచేయగల వారందరూ చదువువచ్చినవారే అని ఒప్పుకొన్నా, తెలుగువారిలో చదువుకొన్నవారు వేయింటికి 75 గురు మాత్రమే. అంటే, వేయింటికి 925గురు తెలుగువారు సంతకమైనా చేయలేరు అన్నమాట. తెలుగువారి అందరిలో బ్రాహ్మణజాతివారుగదా విద్యాగురువులు, . ఈబ్రాహ్మలు తెలుగువారిలో నూటికి ముగ్గురే ఉన్నారు. వీరికి విద్యనేర్చుకోడానికి ఎన్నెన్నో సుళువులు ఉన్నవి. మొదటి సంగతి, అక్షరాభ్యాసము వారికి విహితకర్మ; ఇంతేకాక, బ్రాహ్మల పిల్లలకు ధర్మానికి అనేకమంది సాయము చేస్తారు. అనేక తరాలనుండి విద్యాభ్యాసము బ్రాహ్మణవంశములలో వేరు నాటుకొని ఉన్నది. పిల్లలు తమ పొట్టపోషించు కోడానికి కూలీ నాలీ చేయ నక్కరలేదు. స్వగ్రామము, స్వగృహము విడిచి దూరదేశాలకు పోయి పదిపండ్రెండు సంవత్సరాలు వేరే చింతలేకుండా చదువుకో వచ్చును. ఇన్ని సుళువులు గల బ్రాహ్మలలోనే చదువురానివారు, ఇంకా నూటికి అరవై మంది ఉన్నారు. ఇకను ఇతరజాతులమాట చెప్పేది ఏమున్నది? ఒకకార్డుమీద చిన్న ఉత్తరమయినా వ్రాయలేనివారు, రెయిల్వే టికెట్ మీద ఏఊరిపేరున్నదో చదువుకో లేనివారు, వెయ్యింటికి 925 గురు ఉన్నప్పుడు, తెలుగుజాతులవారు నాగరికులని చెప్పడానికి నాలుక తిరుగుతుందా? యూరపుఖండములో ఈకాలములో న్యూస్ పేపరు చదవలేనివారిని కిరాతులుగా ఎంచుకొంటారు. అంతమట్టుకు చదవడము వ్రాయడము సర్వసామాన్యమయినవి. నలుగురు పండితులు నాలుగు సంస్కృతపు ముక్కలు, నాలుగు పాతతెలుగు ముక్కలు, వల్లించి, రెండు బండిబాలు, రెండు అరసున్నలు, రెండుబండమాటలు, పెట్టి పాతగొడవలు రెండుపురాణాలు తెలిగించగానే, తెలుగుభాష వృద్ధిలోనికి వచ్చినట్టేనా? ఓనమాలయినా రాని కోట్లకొలది తెలుగువారందరూ తెలివిగలవారున్ను నాగరికులున్ను అయినట్టేనా? అధమపక్షము నూటికి ఏభై మంది అయినా పుస్తకము చదివి అర్థము చేసుకోగలవారు, తమ అభిప్రాయములను స్పష్టముగా వ్రాయగలవారుఉండవద్దా?

నాగరిక జాతిలో పూర్వకాలములో చదవడము వ్రాయడము అరుదే. అప్పటి లోక వ్యవహారమునకు ఇవి అంతగా అవశ్యము కావు. తెలివితేటలు కలిగించే ఇతరసాధనములు, ఉన్నమట్టుకు అందరికీ సామాన్యముగానేఉండేవి. బహుస్వల్పముగా ఉండేవారు చదువు వచ్చినవారు, ఎవరో నలుగురు, దేవతులలాగు. పురాణము చెప్పినా వారే; పంచాంగముచెప్పినావారే. తక్కిన జనులలో విద్యవల్ల కలిగే ఎక్కువతక్కువలు ఆకాలములో ఏవీలేవు. ఇప్పటి లోకవ్యవహారమయితే ముక్కాలు మువ్వీసము కాగితముమీదనే జరుగుతూ ఉన్నది. వ్రాయలేనివారు, వ్రాసినది చదవలేనివారు, ఎంతవెనక పడుతున్నారో

కలిగి రాత్రింబగళ్లు కడవల్లించి, పుట్టినదిమొదలు సంస్కృతము, తెలుగు చదువుతూ, గ్రంథములు రచిస్తూ, అధ్యాపకవృత్తిలోనే కాలక్షేపము చేస్తూ ఉన్న వీరికే చక్కగా స్వాధీనముకాలేదే భాష; ఈ కాలపు బడులలో చదివేపిల్లలకు పట్టుపడడము కష్టముకాదా అనిఅడుగడానికి. లెక్కలు, హిస్టరీ, జియాగ్రఫీ, నేచర్ స్టడి, డ్రాయింగ్, ఇంగ్లీషు మొదలగునవి ఎన్నో నేర్చుకొంటూ, పదింటనొకటిగా ఉన్న తెలుగు పాఠములు అనులోమ పద్ధతిని వల్లించడము బడిపిల్లలకు ఏలాగున వల్లపడుతుంది? సంస్కృత విద్యార్థులను చూస్తున్నాముకామా? ఏలాగు రఘువంశము వల్లిస్తున్నారో! దినానికి ఒకశ్లోకము చొప్పున వ్యాఖ్యానముతో కూడా చదివి ఒప్పచెప్పతారు గురువుగారికి. ఈలాగున చెప్పమంటే మన పండితులు తెలుగు విద్యచెప్పి తెలివి పుట్టిస్తారట మన తెలుగుపిల్లలందరికీ! దినానికి అరవైగడియలు "గ్రామ్య" తెలుగు వాడుతూ, వాదానికి గ్రాంథికతెలుగు మంచిదని చిందులు తొక్కుతున్నవారు, తమ పిల్లలకు ఈరీతిగానే చదువులుచెప్పించి లాభము చూపించరాదూ? ఒక్కొక్క కాలేజీకిన్ని, ఒక్కొక్క హైస్కూలుకున్ను, ఒక్కొక్క తెలుగుపండితుడేకదా ఉన్నాడు. తక్కిన మాస్టరులలో ఒక్కడయినా తెలుగు టెక్స్టు పాఠముచెప్పలేడుగదా! ఏమిగతి? ఈమాస్టర్లందరు తాము నేర్చుకొన్న మరిఏ సబ్జక్టుపాఠము చెప్పమన్నా చెప్పడానికి తయారుగా ఉంటారు. తెలుగుచెప్పమంటే మాత్రము తమకు రాదని వెనకతీస్తారు. కారణముఏమిటి? తెలుగు గ్రంథాలలోని తెలుగు ఈతెలుగుమాస్టర్లు నిత్యమూవాడుకొంటూఉన్న తెలుగుకాదు. అది వేరేభాష. ఇంగ్లీషు గ్రంథాలలో ఉన్న ఇంగ్లీషు బోధపడని ఇంగ్లీషు మాస్టర్లను చూచినారా ఎక్కడయినా? లక్షలకొలది అచ్చుపడుతున్నవి ఇంగ్లీషు పుస్తకాలు; ఏవో ఫిజిక్సు కెమిస్ట్రీవంటివి తప్ప, సాధారణముగా ఏపుస్తకము పడితే ఆపుస్తకము చదవగలడు ప్రతి ఇంగ్లీషువాడున్ను, ఇంగ్లీషువారివాకాఎందుకు? ఇంగ్లీషునేర్చుకొన్న తెలుగువారే చదవగలరు. తెలుగు బి.ఎ.గారు తాను పరీక్షకు చదవని తెలుగుపుస్తకము ఒకటి స్వతంత్రముగాచదవగలరా? ఒక కొత్తపద్యానికి "పదచ్ఛేదము"చెప్పగలరా? నా మాటలు అతిశయోక్తులు, ఉత్ప్రేక్షలు అనేరు కొందరు; గాని నా అనుభవమునుపట్టి నాకు వాస్తవముగా తోచినసంగతులే వ్రాస్తున్నాను. వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిగారిని అడగండి; ఆయన నామాటకాదనరు చూడండి. ఇప్పుడు గ్రంథకర్తలుగా పేరుపొందినవారు అనేకమంది ఎంతతంటాలుపడి గిజగిజ గింజుకొంటున్నారుకారు. వారితెలుగు పూర్వపు వ్యాకరణసూత్రములను అనుసరించి ఉన్నదని భ్రమపడుతున్నారుగాని దోషములు ఎన్నో ఉన్నవి. ఇప్పటిగ్రంథములలో నిర్దుష్టమైనది, ఒకటిఅయినా నాకుకనబడలేదు. మధ్యకవులు ఆధునికకవులు వ్రాసినకావ్యములలో నేఅనేకమయినవాటిలో లక్షణవిరుద్ధములయినప్రయోగములుఉన్నవి అని రాయబహద్దరు వీరేశలింగము పంతులుగారే విమర్శించిచెప్పినారు. ఆపంతులు వారిగ్రంథములలోనూ ఉన్నవి. కొన్ని పూర్వలక్షణాలకు విరుద్ధమైనప్రయోగములు. ఇంతమందికి ప్రమాదము కలగడానికి కారణము ఏమిటంటే; బాగాపరిచయముగల స్వభాషలో గ్రంథములువ్రాయక పరిచయములేనట్టిదిన్ని, పాణిని వ్యాకరణమువంటి విపులమయిన లక్షణము లేనట్టిదిన్ని, పూర్వకవుల కావ్యములే శరణగాగలదిన్ని, అయిన ఒక కృత్రిమభాషలో వ్రాయడమేను. స్వభాషలో వ్రాయడము స్వగ్రామములోను స్వగృహములోను తిరుగడమువంటిది గదా. బొంబాయివంటి పెద్దపట్నములో కొంతకాలము కాపురమున్న తర్వాతకూడా, మనవ్యవహారముతో సంబంధించిన స్థలములతో మాత్రము పరిచయము కలగవచ్చునుగాని, తక్కినభాగములు కొత్తగానే ఉంటవి. మాపుగాని, ప్లానుగాని పట్టుకొనిచూస్తే నలుగురూ గొప్పవనుకొనేస్థలములుమాత్రము పోల్చుకోవచ్చును; గాని తక్కినవి అన్నీ తెలియవు. వ్యాకరణము ప్లానువంటిది. నిఘంటువు పట్నములోని వస్తువుల పట్టివంటిది. ప్లానూ, పట్టి, పట్నము స్వరూపము తెలియజేసినా పట్నములో కాపురముండి నాలుగమూలలా తిరిగేవారు వ్యవహరించినట్లు స్వేచ్ఛగాస్వతంత్రించితోవతప్పకుండాకొత్తవాళ్లుతిరగలేరుగదా?

అశ్లీలభాషలో మనోభావములు వ్యక్తపరచడము కూడాను. 'నాకుఆకలివేస్తున్నది' 'నాకుఆకలిఅవుతున్నది' 'నాకుఆకలిగాఉన్నది' అనేవాక్యములు వాడుకలోఉన్నవి; అందరమూవాడగలము. నాకుఆకలిగదిరినది';; నాకుఆకలిపొడమినది'; నేనుక్షుత్పీడితుండను' — అనే వాక్యములు చెవులకుకొత్త. 'నాకుఆకలివేస్తున్నది' అనడానికిమారుగా 'నాకుఆకలివైచుచున్నది' అనిప్రయోగించడము హాస్యాస్పదముగా ఉంటుంది. ఏగ్రంథములలోనూ అట్టిప్రయోగములుకనబడవు. అట్టివి కల్పించివాడినందుచేత నైజధర్మముచెడి భాషకృత్రిమమైనది అవుతుంది. కర్రిబొమ్మకూజీవముతో ఉన్నమనిషికీ ఎంతభేదమో అంతభేదముంటుంది అట్టికృత్రిమభాషకున్నూ వాడుకలోఉన్నభాషకున్నూ కంటిచూపులో కనబడేటట్టునోటిమాటలో వినబడవలెను మనోభావము.

ఎంతోశ్రమపడితేనేగాని కృత్రిమభాషపట్టుపడదు. పోనీ, ఇంతశ్రమపడి నేర్చుకుంటే, లాభమేమైనఉన్నదా? ఈకృత్రిమభాష లోకవ్యవహారములో నెవరైనా మాట్లాడుతున్నారా? లేదు. సభలలో వాడుతారా? లేదు. కోర్టులలో ప్లీడర్లు యీభాషలో వాదప్రతివాదములుచేస్తారా? లేదు. అపెసర్లకు అడ్రెస్ యీభాషలోయిస్తారా? లేదు. జడ్జీలు మునసబులు ఈభాషలో విమర్శచేస్తారా? లేదు. తీర్పులుకాని రాజీనామాలుగాని ఈభాషలోవ్రాస్తారా? లేదు బడిలో మాస్టర్లు పాఠాలు బోధపరిచినప్పుడు ఈభాషవాడుతారా? లేదు. పౌరాణికులు ఈభాషలో పురాణములకు అర్థముచెప్పతారా? లేదు. గనుక ఈభాషలో పాండిత్యము లోకవ్యవహారానికి ఎందుకూ బనికిరాదు. పండితులకే అదిప్రయోగించడములో ప్రమాదము సంభవిస్తూ ఉంటే, సాధారణులు ఈభాష నేర్చి, కంపోజిషన్, కవిత్వముకూర్చగలరా? ఇంతదుస్సాధ్యమైనభాషను ప్రతితెలుగుపిల్లవాణ్ని నేర్చుకోమ్మని బలవంతపెట్టడముచేతను, అందులో వ్రాసినపుస్తకములే చదువమనడముచేతను, ప్రజలలో విద్యవ్యాపించడములేదు. ప్రైమరీస్కూ—

ళ్లలో మాస్టర్లకే కాదు, హైస్కూళ్లు కాలేజీలలో ఉన్న మాస్టర్లకైనా ఈ గ్రాంథిక తెలుగు రానప్పుడు వారివద్ద చదువుకొనే పిల్లలకు ఆ భాష ఎట్లువచ్చేను? ఇంగ్లీషుకథలపుస్తకము కులాసాగా. చదువుతాడుగాని జయవిలాసము, మనుచరిత్రము ఎవడూ ముట్టుకోడు. తెలుగంటే అసహ్యముగదా! బాగా ఆలోచించండి. దురభిమానము విడవండి. నిజము నుకోండి; తెలుగుపుస్తకమంటే తెలుగుపిల్లలకే అసహ్యమెందుకేల? తొమ్మిదిఏళ్లు ఈడుగల తెలుగుపిల్లలు నూరు ఇంగ్లీషుకథల పుస్తకాలు చదివినారు. అతిశయోక్తికాదు.

అవిచ్ఛిన్నముగా సంప్రదాయాను సారము కవులు అందరూ నన్నయకాలము మొదలుకొని నేటివరకూ వాడుకచేస్తూ వచ్చిన భాషను విడిచి, గ్రామ్యభాషను గ్రంథములు వ్రాయడము ఉచితము కాదని వాదించే వారివాదములో అనేకదోషములున్నవి. భాషమారను అని వాదిస్తారా? ప్రత్యక్షముగా కనుపడుతున్న దానికి విరుద్ధముగదా! భాషమారకూడదని వాదిస్తారా? ఈవిధి ఎక్కడనున్నదో మొదట చెప్పవలెను. వ్యాకరణము చదువుకుంటే భాష చక్కగా వస్తుందంటే, అనుభవానికి విరుద్ధము. ఏదేశములో అయినా గొప్పకవులు వైయాకరణులు కారు. వ్యాకరణములోని సూత్రము ఒకటి అయినా రాకుండా చక్కగా వ్రాయగలవారు అనేకులున్నారు. గ్రామ్యమనగా అధమజాతులవాడుక. ఇప్పటి ఉత్తమజాతులవాడుక గ్రామ్యము అనకూడదు. ఒకవేళ గ్రామ్యమనగా పూర్వభాషా సంప్రదాయమునకు విరుద్ధము అయినది అంటే, నన్నయవాడుకకు భిన్నముగానున్న తిక్కనవాడుక, నన్నయ తిక్కనల వాడుకకు భిన్నముగా ఉన్న పెద్దనవాడుక, ఇట్లు పూర్వకవుల వాడుకకు భిన్నముగా ఉన్న తర్వాతికవుల వాడుక, గ్రామ్యమని చెప్పవలెను. అప్పుడు గ్రామ్యమను దోషమే ఉండదు. మంచిగాని చెడ్డగాని ఔచిత్యముగాని అనౌచిత్యముగాని ఏశబ్దమునకూ శాశ్వతమైన లక్షణము కాదు. ఒకప్రదేశములో గాని, కాలములోగాని, అనుచితమైనది మరి ఒకప్రదేశములో గాని, కాలములోగాని, ఉచితమవును. ఇది అన్నిభాషల చరిత్రములలోను కనబడుతున్నది. మాటలకు గౌరవము ఆమాటలు ఆడేవారిని పట్టి ఉంటుంది. "సాని" ఏమిపాపము చేసుకున్నది? "ఇల్లాలు" ఏమి పుణ్యము చేసుకొన్నది? "కూడుకుడవడము" ఎందుచేత గ్రామ్యమైనది.? "మనుగుడుపులు"కు అంతగౌరవమేల? కట్టెలకోసము కాటికిపోయినా, "కాటికిపోయినాడు" అనకూడదుగదా. నెల్లూరిలో "బొక్క" అంటే తప్పలేదుగాని, ఉత్తరజిల్లాలలో అశ్లీలము. ద్రౌపది నడిచి నడిచి అలిసిపోయివుంటే, "అలసినది, దానిని మోచికొనితెమ్ము" అని ధర్మరాజు తమ్మునితో చెప్పినట్టు ఇపుడు ఎవడైనా "ఆవిడను మోసుకొని తెచ్చినాడు" అనవచ్చునా?

అయితే, వాడుకలో ఉన్న భాష ఒక్కలాగు ఉన్నదా? ఒక్కొక్కజిల్లాలో ఒక్కొక్కమాదిరి ఉంటుందే. అది అందరికీ తెలుస్తుందా? అని కొత్త తెలుగుకోసము కొట్టుకొనేవారిని కొందరు ఆక్షేపిస్తున్నారు. గ్రాంథికభాషమాత్రము ఒక్కమాదిరిని ఉన్నదా? చూడండి! సంధివిషయములో కొన్నిచోట్ల బహుళమట, కొన్నిచోట్ల వైకల్పికమట, కొన్నిచోట్ల నిత్యమట!! పరవాదేశము పండితుల యిష్టము; విపరీతము కాదు. వాడు సూ(చూ)చె; వాడువో (పో)యె.!!! ఉయ్యెల మొ॥ రమారమి పదిభిన్నరూపములు, ఒకరిత మొ॥ రమారమి అరవై; తెప్ప, తేప మొ॥ వాటికి ఎన్నిటికో రెండేసి ఉన్నవి రూపములు. IV బహువచనరూపములు అనేకరీతులు కొడవండ్లు మొ॥ అయిదు V ద్వితీయావిభక్తిరూపములు. ఉ॥ కంసునిన్ కంసునిఁ, కంసుని, కంసున్, కంసుఁ, కంసుం! చతుర్థీవిభక్తి ప్రత్యయములు కి, కిన్నై VI వర్తమానకాలము, భవిష్యత్కాలము, తద్ధర్మకాల అన్నీ, ఒకటే. VII నన్ను నలిగి, నాపై నలిగె అని సకర్మక అకర్మక అర్థములు. VIII వ్రేలును-వ్రేలాడును అని అనుబంధము కలిగిగాని లేకగాని. IX అనిరెను, అనెను, అనితిని, అంటిని XI ప్రతిమాటకు అర్థభేదములేని పర్యాయపదములు అనేకములు XII ఒకేమాటకు అనేక అర్థములు XIII శబ్దపల్లవములు—ఇటువంటి వ్యత్యాసములు ఎన్నో ఉన్నవే గ్రాంథికభాషలో! వీటిలో పదోవంతు అయినా ఉండునా ఈకాలపు నాగరికుల తెలుగు భాషలో భేదములు? పోనీ, తక్కువ కాదు, ఎక్కువే ఉన్నది వ్యత్యాసము అని ఒప్పుకొన్నా. లోకవ్యవహారములో ఉండి, నోటను పలుకుతూ, చెవికి వినబడుతూ ఉన్న భాష ఏదైనా గ్రహించడము, మాటలాడడము బహుసులభము. బరంపురములో తెలుగు పిల్లలు ఓఢ్రము మాటాడగలరు. చెన్నపట్నములో అరవలకు తెలుగువస్తుంది. బళ్ళారిలో తెలుగులకు కన్నడము వస్తుంది. అందరికి ఇంగ్లీషు వస్తుంది. అలాగునే గుంటూరు తెలుగువారు, కర్నూలు తెలుగులో భిన్నరూపము వాడుకలో ఉంటే, నేర్చుకొంటారు; నేర్చుకొంటున్నారు. బొత్తిగా ఒకరిమాట ఒకరికి తెలియనంత వ్యత్యాసము ఉన్నదా గుంటూరి తెలుగుకూ కర్నూలు తెలుగుకూ? ఉంటే, ఇక్కడివారు అక్కడా, అక్కడివారు ఇక్కడా ఉద్యోగాలు చేస్తున్నారుగదా ఏలాగు కార్యాలు నిర్వహించుకొని వస్తున్నారండీ? నాఅనుభవానిపట్టి చూస్తే తెలుగుదేశమంతటా చదువునేర్చిన వారందరూ మాట్లాడేభాష ఇంచుమించుగా ఒకటేభాష. దిగువజాతులవారికి చాలామందికి ఈభాష వాడుకభాషకాకపోయినా, బాగా తెలుస్తుంది; ఇది సులభముగా మాటలాడడము నేర్చుకోగలరు; నేర్చుకుంటున్నారు కూడా. గొప్పవారిళ్లలో నౌకర్లుగా ఉన్నవాళ్లు చాలామందితమయజమానులు మాట్లాడినట్టేమాటలాడుతున్నారు. ప్లీడర్ల వద్దకు తరుచుగా వెళ్లే క్లయంట్లు నాగరికభాష మాటలాడడము అలవాటు చేసుకొంటున్నారు. ఇట్లే ఆఫీసులలోను, కోర్టులలోను, దేవుడిగుళ్ళవద్ద, బజారులలోను, మీటింగులలోను, బడులలోను, అన్నిజిల్లాల తెలుగుమాటలు అన్నిజాతుల తెలుగుమాటలు కలిసి సాపెక్కుతున్నవి. ఉత్తమజాతుల వాడుకభాషకు గౌరవము సహజము. గనుక అది వ్యాపిస్తున్నది. భేదాలుంటేనేమి? రెయిల్‌బండిలో అరిగిపోతున్నవి ఎగుడుదిగుళ్లు అన్నీ. ఇదే కొత్తతెలుగు! నేటి తేట తెలుగు; వ్రాస్తూఉన్నా నా తెలుగు; చదువుతూఉన్న మీ తెలుగు.

తేట తెలుగుభాష అన్నివిధములా యోగ్యమైనది; అందరికీ సాధ్యమైనది. మాదిగవెంకడు మొదలుకొని వెంకటావధానుల వరకున్న వెయ్యింటికి 75 గురు మాత్రమే ఓనమాలు వచ్చినవారున్నప్పుడు గ్రాంధిక భాషవచ్చినవారు ఏ గురైనా ఉందురో, ఉండరో! అయితే నాగరికుల తెలుగు, తేటతెలుగు లోకవ్యవహారములలో ఇప్పుడు వాడుతూ ఉన్నవారే వెయ్యింటికి అధమపక్షము నూరుగురైనా ఉంటారు. అది తెలుసుకో గలిగినవారు వెయ్యింట మున్నూరుగురైనా ఉంటారు. క్రమక్రమముగా వాడుక ఎక్కువయి, అంతకంతకు దిగువ జాతులకు అది వ్యాపిస్తుంది. ఈ తేట తెలుగులో తెలివికలిగించే విద్య అందరికీ సర్వసాధారణముగా చెప్పితే సరస్వతి తెలుగుదేశములో తాండవమాడదా? కొద్దికాలములోనే తక్కినదేశములతోపాటు మన తెలుగుదేశము కూడా నాగరికము కాదా?

ఎవరికీ సాధ్యముకాని, పసలేని పాతతెలుగులోనే అభిప్రాయాలు వ్యక్తపరచవలెనన్న పిచ్చిప్రయత్నాలు చేస్తూఉండబట్టి భాషకు ఏవిధమైన అభివృద్ధి లేకుండా ఉన్నది; గాని మనకు సులువుగా బోధపడుతూ వున్న మన తేటతెలుగునే ఆదరించినయెడల ఎంతఉపచరిస్తుందో చూడండి. ఇండస్ట్రియల్ రిఫార్మర్లు పొలిటికల్ రిఫార్మర్లు, సాంఘికరిఫార్మర్లు అగ్రికల్చరల్ రిఫార్మర్లు, ఎడ్యుకేషనల్ రిఫార్మర్లు, లిటరరీ రిఫార్మర్లు ఈ తేటతెలుగున లెక్చర్లనోటను చెప్పుమని ఉరిమించవచ్చునుగదా; పాంపట్లు పుస్తకాలు కూరిపించవచ్చునుగదా; విద్యాభ్యాసం చేయించవచ్చునుగదా.. తెలుగువారి బుద్ధి సారవంతమై ఎట్టిపంటపండునో ఎవరుచెప్పగలరు?

పండితులారా! మీదురభిమానము విడిచిపెట్టండి. దేశమంతా విద్యకావలెనని మొరపెట్టుకొంటూఉన్నది. సులభముగా వచ్చే తేటతెలుగులోనే విద్య నేర్పడము సులభమైనప్పుడు పాతభాష నేర్చుకొంటేనేగాని విద్యసంపాదించడానికి వల్లకాదు అని మీరెందుకు అడ్డుపెట్టుతారు. మీరు గ్రామ్యులు కారుగదా? మీనోటను వచ్చేమాట అశ్లీలము కాదుగదా! మీరు నిత్యమూవాడుకొనేభాష శంఖములోపోసిన తీర్థమువంటిది. అదే అందరికిఇచ్చి ఉద్ధరించరాదా?

నాగరికాంధ్రము.

—— :o: ——

[ఉలిగుండం రంగారావుపంతులుగారు బి. ఏ.]

భాషాసంస్కర్తలు ప్రస్తుతము గ్రామ్యము లేక వ్యావహారిక భాష లేక నాగరికాంధ్రము నే గ్రంథములందు వాడవలయునని యభిప్రాయపడుచున్నారు. ఆంధ్రులకేమి తదితరులకేమి గ్రామ్యము క్రొత్తదికాదు. ప్రతిదేశమందును ప్రతికాలమందును ప్రతిజాతివారియందును గ్రామ్యముండక మానదు. గ్రామ్యమును గ్రాంధికభాషయును విలక్షణములై నవియు. అట్లయ్యు నే భాషయందేనియు విద్వాంసులనం బరగు వారద్దాని నంగీకరింపక దానికంటె నుత్తమమై నిశ్చలమై రసపూరితంబై శ్రవణానందకరంబైన భాషనే గ్రంథములం బ్రయోగించుచు వచ్చిరి, మఱియు నిప్పటికిని బ్రయోగించుచున్నారు. దీనికిం గారణమేమై యుండును? కారణము సమస్త జనులకు విశదమే. గ్రామ్యమనునది దేశదేశమునను, మండలమండలంబునను, గ్రామగ్రామంబునను బలుతెఱంగుల మాఱుచున్నది కాని సారూప్యమును వహించి యుండదయ్యె. అందునను బ్రాహ్మణులు మాటలాడునదియుం దదితరులు మాటలాడునదియు నొక్కరూపమున నుండదు. రాజమహేంద్రప్రాంతముల నావకాయపై చర్మమునకు "తొక్కయ్యనా," లోనిగింజకు "డొక్కయ్యనా;" యందురు. గుంటూరు సీమను "తోలు", "టెంక" యందురు. అట్లే "భోగట్టా", "పాలగుండ," "అన్నపుగుండ," "ఎలక," తెలకపిండి నూని: 'తొంగున్నాడు' అన్న మాదేశమువారికేమియర్థమగును? "ఎలక" యనుటకు "ఎలుక,". "ఎలికె" యనియు 'తెలకపిండి,' యనుటకు 'తెలికెపిండి' 'నూని' కి 'నూనె' యనియు నీసీమను వాడుదురు. 'బుజ్జగొట్టించుకొండి,' 'బుజ్జగీకించుకొండి,' 'డొక్కచీర్తాను', 'దుమ్ములు విఱుగగొడ్తాను' అన్న నన్నిసీమలవారి కర్థమగునా? బళ్లారిసీమను సొమ్ములన్నం బశువులు. ఇట్లొక సీమమాట మఱియొక సీమకుం దెలియకున్నది.

మఱియు నాగరులు మాటలాడుభాష నుపయోగింపవలయునని సంస్కరణాభిమానుల యాశయము. నాగరుల భాషయు నొక్కతీరున నుండదాయె. మఱియు నాగరులన్న నుత్తమజాతివారని వారియభిప్రాయము. ఉత్తమజాతివారి భాష యేల గ్రామ్యమో నీచజాతులవారిదేల యగ్రామ్యమో సంస్కర్తలు చెప్పరైరి. సంఖ్యకన్నను రెండవ తరగతివారే హెచ్చు. కాన "బహుజనులు వాడు భాష కాన" నను హేతువు సంస్కర్తలకు సహాయకారికాదు. పోనిండు, ఉత్తమజాతివారి భాష యెక్కువ మృదువనియా, రసవంతమనియా, నిర్దుష్టమనియా?